

Według raportu Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich, udział osób starszych w populacji Polski będzie stopniowo wzrastał, osiągając w 2050 roku poziom 34 proc. W największych miastach ten odsetek wyniesie 31 proc., co oznacza, że metropolie będą starzeć się nieco wolniej niż reszta kraju. Proces ten niesie za sobą szereg wyzwań dla samorządów, które będą musiały dostosować usługi oraz przestrzeń miejską do potrzeb rosnącej liczby seniorów.

Zmiany demograficzne i ich konsekwencje

W latach 2002–2023 liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła w Polsce z 5,8 do 8,8 mln, co oznacza wzrost o 52 proc. W miastach należących do Unii Metropolii Polskich liczba ta zwiększyła się z 1,2 do 1,6 mln (o 39 proc.). Wzrost odnotowano we wszystkich analizowanych miastach, przy czym największy – ponad dwukrotny – miał miejsce w Rzeszowie, a najmniejszy w Warszawie (o 27 proc.).

Raport przewiduje, że do 2050 roku liczba osób w wieku emerytalnym w tych miastach wzrośnie do 2 mln, stanowiąc 31 proc. populacji. W Bydgoszczy i Łodzi odsetek seniorów sięgnie nawet 37 proc. Wzrostowi liczby seniorów będzie towarzyszył wydłużający się średni czas życia – o około cztery lata dla obu płci. To zjawisko, określane jako „podwójne starzenie się”, oznacza nie tylko większą liczbę seniorów, ale także wzrost populacji osób w wieku 80+. W latach 2002–2023 liczba takich mieszkańców w miastach UMP niemal się podwoiła, a do 2050 roku wzrośnie o kolejne 35 proc. W Bydgoszczy, Łodzi i Katowicach osoby w wieku 80+ mogą stanowić nawet 10 proc. populacji.

Wyzwania dla samorządów

Starzenie się społeczeństwa wiąże się z koniecznością rozwoju usług opiekuńczych, które pozwolą seniorom jak najdłużej funkcjonować w ich dotychczasowym środowisku. Istotne będzie zapewnienie usług pielęgnacyjnych, pomocy w codziennym życiu oraz rozwoju systemów teleopieki. W miastach potrzebne będą również domy dziennego pobytu, które odciążą rodziny pełniące funkcje opiekuńcze.

Równolegle samorzady muszą mierzyć się z wyzwaniami finansowymi. Spadek liczby osób w wieku produkcyjnym oznacza mniejsze wpływy z podatków, co może utrudnić finansowanie usług publicznych. Jednym z rozwiązań może być zwiększenie aktywności zawodowej młodszych seniorów poprzez programy szkoleniowe oraz ułatwienia dla pracodawców zatrudniających osoby w wieku emerytalnym.

Dostosowanie przestrzeni miejskiej

Oprócz wsparcia społecznego i finansowego kluczowe znaczenie ma odpowiednie projektowanie przestrzeni miejskiej. Miasta powinny eliminować bariery architektoniczne i tworzyć przyjazne miejsca dla seniorów. Ważne są m.in. ławki z oparciami, odpowiednia infrastruktura komunikacyjna oraz dostępność publicznych toalet, które często determinują mobilność osób starszych.

Samorzady dostrzegają także potrzebę rozwijania oferty rekreacyjnej, edukacyjnej i kulturalnej dla seniorów. Programy aktywizacji, umożliwiające integrację międzypokoleniową, mogą skutecznie przeciwdziałać samotności, która jest jednym z głównych problemów starszych osób. Przykładem takich działań są domy wielopokoleniowe, gdzie w jednej przestrzeni żyją osoby z różnych grup wiekowych, wspierając się nawzajem w codziennym życiu.

Przyszłość miast w obliczu starzejącego się społeczeństwa

Starzejące się miasta: wyzwania i konieczne zmiany

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 07, luty 2025 09:11

Tomasz Smaś

Odśrody: 1251

Starzenie się populacji nie jest nowym zjawiskiem, jednak w nadchodzących dekadach jego skutki będą coraz bardziej odczuwalne. Dlatego już teraz miasta powinny wdrażać innowacyjne rozwiązania w zakresie opieki, mieszkalnictwa i polityki społecznej. Kluczowe będzie również promowanie aktywnego starzenia się, które pozwoli seniorom dłużej zachować samodzielność i wysoką jakość życia.

Odpowiednie planowanie i dostosowanie miast do potrzeb starzejącego się społeczeństwa może przyczynić się do zwiększenia komfortu życia nie tylko osób starszych, ale wszystkich mieszkańców.

Źródło: Newseria